EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 11.3.2022.
COM(2022) 100 final

2022/0070 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES REGULA,

ar ko paredz noteikumus Kopienas tiesību īstenošanai, īstenojot Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, no otras puses

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Tirdzniecības un sadarbības nolīgums starp Savienību un Apvienoto Karalisti ("Tirdzniecības un sadarbības nolīgums")[1] paredz, ka saskaņā ar tajā izklāstītajiem nosacījumiem puses var pieņemt dažus vienpusējus pasākumus.

Attiecībā uz jautājumiem, kas ietilpst *Euratom* līguma darbības jomā, Eiropas Atomenerģijas kopiena ("Kopiena") var pieņemt vienpusējus pasākumus gadījumos un saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti Tirdzniecības un sadarbības nolīguma 718. un 719. pantā, iepriekš neizmantojot strīdu izšķiršanas mehānismu. Attiecīgie vienpusējie pasākumi ir saistīti ar Apvienotās Karalistes dalības Savienības programmās daļēju vai pilnīgu apturēšanu, kā arī tās daļēju vai pilnīgu izbeigšanu.

Padome savā lēmumā par Tirdzniecības un sadarbības nolīguma noslēgšanu pilnvaroja Komisiju Savienības vārdā un "*līdz brīdim, kad būs pieņemts konkrēts leģislatīvs akts, kas reglamentē pasākumu pieņemšanu*" saskaņā ar šo nolīgumu, pieņemt minētos pasākumus attiecībā uz jautājumiem, uz kuriem attiecas Līgums par Eiropas Savienības darbību[2].

Komisija un Padome arī vienojās par kopīgu paziņojumu, ar kuru nāca klajā Tirdzniecības un sadarbības nolīguma noslēgšanas laikā un kurā paredzēts, ka Komisija, neskarot savas iniciatīvas tiesības saskaņā ar Līgumiem, "ne vēlāk kā 2022. gada 31. martā centīsies ierosināt konkrēto leģislatīvo aktu"[3].

Tiesību akta priekšlikums atbilst politiskajām saistībām attiecībā uz jautājumiem, kas ietilpst *Euratom* līguma darbības jomā, proti, par Apvienotās Karalistes piedalīšanos *Euratom* pētniecības un mācību programmā un *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām izveidotajā Eiropas kopuzņēmumā, ko reglamentē Tirdzniecības un sadarbības nolīguma Piektā daļa (Dalība Savienības programmās, pareiza finanšu pārvaldība un finanšu noteikumi). Ierosinātā regula nodrošina, ka Kopiena var savlaicīgi un efektīvi rīkoties, lai aizsargātu savas intereses Tirdzniecības un sadarbības nolīguma īstenošanā un izpildē. Ierosinātā regula pilnvaro Komisiju pieņemt iepriekš minētos pasākumus, kā arī vajadzības gadījumā tos apturēt un atcelt, izmantojot īstenošanas aktus.

---

[1] Tirdzniecības un sadarbības nolīgums starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, no otras puses ("Tirdzniecības un sadarbības nolīgums"). Nolīgums attiecībā uz *Euratom* līguma darbības jomā esošajiem jautājumiem noslēgts saskaņā ar Komisijas Lēmumu (Euratom) 2020/2255 (2020. gada 29. decembris) par to, ka Eiropas Komisija noslēdz Nolīgumu starp Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes valdību un Eiropas Atomenerģijas kopienu par sadarbību kodolenerģijas drošā izmantošanā miermīlīgiem mērķiem, un par to, ka Eiropas Komisija Eiropas Atomenerģijas kopienas vārdā noslēdz Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, no otras puses, un par šo nolīgumu provizorisku piemērošanu (OV L 445, 31.12.2020., 2. lpp.). Nolīgums tika provizoriski piemērots no 2021. gada 1. janvāra un stājās spēkā 2021. gada 1. maijā.

[2] Padomes Lēmums (ES) 2021/689 (2021. gada 29. aprīlis) par to, lai Savienības vārdā noslēgtu Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, no otras puses, un Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti par drošības procedūrām klasificētas informācijas apmaiņai un aizsardzībai (OV L 149, 30.4.2021., 2. lpp.).

[3] Komisijas un Padomes paziņojums par Tirdzniecības un sadarbības nolīguma uzraudzību un īstenošanu, 3. punkts.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Politikas noteikumiem, kas reglamentē bijušās dalībvalsts izstāšanos un Kopienas partnerību ar to, nav precedentu.

Ierosinātā regula ir *lex specialis* attiecībā uz citiem Kopienas tiesību aktu noteikumiem tiktāl, ciktāl šie noteikumi reglamentē to pašu priekšmetu.

Nolīgums starp Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes valdību un Eiropas Atomenerģijas kopienu par sadarbību kodolenerģijas drošā izmantošanā miermīlīgiem mērķiem tika noslēgts vienlaicīgi ar Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu[4].

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Atsevišķs tiesību akta priekšlikums cita starpā reglamentē vienpusēju un izpildes pasākumu pieņemšanu Savienības pētniecības un attīstības programmu jomā.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Juridiskais pamats ir *Euratom* līguma normas, kas reglamentē jomas, kurās var būt jāpieņem vienpusēji pasākumi, proti, 7., 47. un 48. pants saistībā ar 106.a pantu, kurā noteikts, ka Līguma par Eiropas Savienības darbību 291. pants ir piemērojams *Euratom* līgumam.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Neattiecas

- **Proporcionalitāte**

Ciktāl Kopienas īstenojamās tiesības ir izklāstītas Tirdzniecības un sadarbības nolīgumā, ierosinātie pasākumi nepārsniedz to, kas ir absolūti nepieciešams, lai sasniegtu mērķi nodrošināt šo tiesību ātru un efektīvu īstenošanu. Turklāt nosacījumi, ko saskaņā ar nolīgumu piemēro vienpusēju pasākumu pieņemšanai, nodrošina, ka šie pasākumi aprobežojas ar to, kas ir absolūti nepieciešams nolīgumā noteikto konkrēto mērķu sasniegšanai.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Regulas forma vislabāk atbilst izvirzītajam mērķim, proti, noteikt vispārīgus principus un vienotus nosacījumus to tiesību izmantošanai, kas Kopienai ir pieejamas, īstenojot un izpildot Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- ***Ex post* izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Neattiecas

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Šai iniciatīvai ir procesuāls un institucionāls raksturs.

[4] Nolīgums noslēgts saskaņā ar Komisijas Lēmumu (Euratom) 2020/2255.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neattiecas

- **Ietekmes novērtējums**

Ietekmes novērtējums netika veikts turpmāk minēto iemeslu dēļ.

1. Komisijai nav pieejami nekādi politikas risinājumi, jo: a) paredzētais priekšlikums organizē to, kā Kopienā tiek veikti pasākumi, par kuriem jau ir panākta vienošanās starptautiskā nolīgumā, bez variācijas iespējām, un b) Komisija ir apsolījusi Eiropas Parlamentam un Padomei līdz noteiktam datumam iesniegt šā tiesību akta priekšlikumu.
2. Ņemot vērā tiesību akta procesuālo raksturu, nav sagaidāma tieši identificējama ietekme.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Neattiecas

- **Pamattiesības**

Pasākumi, kas tiktu pieņemti saskaņā ar ierosināto regulu, būtu likumīga Kopienas rīcība saskaņā ar Pamattiesību hartu. Tas ir tāpēc, ka šī rīcība tiktu veikta saskaņā ar prasībām, ka rīcība tiek veikta, pamatojoties uz pienācīgu juridisko pamatu, to veic kompetentās iestādes, lai sasniegtu leģitīmu mērķi, proti, īstenot Savienības tiesības saskaņā ar iepriekš minētajiem nolīgumiem un saskaņā ar proporcionalitātes principu.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Neattiecas

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Ierosinātās regulas īstenošanas pārskatīšana ir paredzēta piecu gadu laikā pēc tās stāšanās spēkā. Šis laikposms atbilst abu Tirdzniecības un sadarbības nolīguma pušu kopīgi veiktajai pārskatīšanai, kā paredzēts Tirdzniecības un sadarbības nolīguma 776. pantā.

- **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Neattiecas

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Regulas 1. pantā ir noteikts ierosinātās regulas priekšmets, proti, paredzēt noteikumus un procedūras, lai nodrošinātu efektīvu un savlaicīgu Kopienas tiesību īstenošanu, īstenojot un piemērojot Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu.

Šīs tiesības var īstenot ar vienpusējiem pasākumiem, kā noteikts minētā panta otrajā daļā, saskaņā ar 2. pantā paredzētajiem noteikumiem un komiteju procedūru, kas noteikta 3. pantā.

Visbeidzot, 5. pantā paredzēts, ka Komisija šo regulu pārskata piecu gadu laikā pēc tās stāšanās spēkā, lai pārliecinātos, ka tā joprojām atbilst paredzētajam mērķim.

2022/0070 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES REGULA,

ar ko paredz noteikumus Kopienas tiesību īstenošanai, īstenojot Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, no otras puses

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 7., 47. un 48. pantu saistībā ar 106.a pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc apspriešanās ar Zinātnes un tehnikas komiteju,

(1) Komisija 2020. gada 29. decembrī Eiropas Atomenerģijas kopienas ("Kopiena") vārdā noslēdza Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, no otras puses[5] ("Tirdzniecības un sadarbības nolīgums"). Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu provizoriski piemēroja no 2021. gada 1. janvāra, un tas stājās spēkā 2021. gada 1. maijā. Tirdzniecības un sadarbības nolīgums aptver jautājumus, kas ietilpst Kopienas kompetencē, proti, piedalīšanos *Euratom* pētniecības un mācību programmā un *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām izveidotajā Eiropas kopuzņēmumā, ko reglamentē Tirdzniecības un sadarbības nolīguma Piektā daļa (Dalība Savienības programmās, pareiza finanšu pārvaldība un finanšu noteikumi).

(2) Tirdzniecības un sadarbības nolīgums paredz, ka puses īpašos gadījumos un saskaņā ar tajā paredzētajiem nosacījumiem un procedūrām var pieņemt vienpusējus pasākumus, jo īpaši attiecībā uz dažu nolīgumā paredzētu saistību apturēšanu. Attiecībā uz jautājumiem, kas ietilpst *Euratom* līguma darbības jomā, Kopiena var pieņemt vienpusējus pasākumus gadījumos un saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti Tirdzniecības un sadarbības nolīguma 718. un 719. pantā. Attiecīgie vienpusējie pasākumi ir saistīti ar Apvienotās Karalistes dalības Savienības programmās daļēju vai pilnīgu apturēšanu, kā arī tās daļēju vai pilnīgu izbeigšanu.

(3) Ja rodas vajadzība aizsargāt savas intereses Tirdzniecības un sadarbības nolīguma īstenošanā, Kopienai būtu jāspēj atbilstīgi, ātri, samērīgi, efektīvi un elastīgi izmantot tai pieejamos instrumentus, vienlaikus pilnībā iesaistot dalībvalstis. Tādēļ ir jāparedz noteikumi un procedūras, kas reglamentē vienpusēju pasākumu pieņemšanu, īstenojot Kopienas tiesības saskaņā ar Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu.

(4) Vienpusējiem pasākumiem būtu jāaprobežojas ar to, kas ir absolūti nepieciešams to mērķa sasniegšanai, ņemot vērā faktisko vai iespējamo kaitējumu Kopienas interesēm, kas izriet no konkrētā gadījuma. Tiem būtu jāatbilst nosacījumiem, kas izklāstīti Tirdzniecības un sadarbības nolīguma 718. un 719. pantā.

[5] OV L 149, 30.4.2021., 10. lpp.

(5) Šajā regulā paredzētajiem noteikumiem un procedūrām vajadzētu būt *lex specialis* attiecībā uz visiem Kopienas tiesību aktu noteikumiem, kas reglamentē to pašu priekšmetu.

(6) Lai nodrošinātu, ka šī regula joprojām atbilst paredzētajam mērķim, Komisijai piecu gadu laikā pēc tās stāšanās spēkā būtu jāpārskata tās darbības joma un īstenošana un jāziņo par saviem konstatējumiem Padomei un Eiropas Parlamentam.

(7) Lai nodrošinātu vienotus nosacījumus šīs regulas īstenošanai un jo īpaši lai nodrošinātu ātru, efektīvu un elastīgu attiecīgo Kopienas tiesību īstenošanu saskaņā ar Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras pieņemt vienpusējus pasākumus un vajadzības gadījumā īstenot šos pasākumus Kopienas iekšējā tiesību sistēmā. Minētās pilnvaras būtu jāattiecina arī uz pieņemto pasākumu grozīšanu, apturēšanu vai atcelšanu. Tās būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011[6]. Ņemot vērā to, ka paredzētie pasākumi ietver vispārpiemērojamu aktu pieņemšanu, minēto pasākumu pieņemšanai būtu jāizmanto pārbaudes procedūra. Komisijai būtu jāpieņem nekavējoties piemērojami īstenošanas akti, ja pienācīgi pamatotos gadījumos tas nepieciešams nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ, lai pienācīgi aizsargātu Kopienas intereses.

(8) Brīvprātīgā kārtā ir notikusi apspriešanās ar Eiropas Parlamentu, kas sniedza atzinumu[7],

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants
Priekšmets un darbības joma

1. Ar šo regulu paredz noteikumus un procedūras, ar ko nodrošina efektīvu un savlaicīgu Kopienas tiesību īstenošanu, piemērojot Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, no otras puses ("Tirdzniecības un sadarbības nolīgums").

2. Šo regulu piemēro turpmāk minētajiem pasākumiem, ko Kopiena pieņēmusi, pamatojoties uz Tirdzniecības un sadarbības nolīguma 718. un 719. pantu:

(a) Tirdzniecības un sadarbības nolīguma I protokola piemērošanas apturēšana attiecībā uz vienu vai vairākām Kopienas programmām, darbībām vai izņēmuma kārtā to daļām;

(b) Tirdzniecības un sadarbības nolīguma I protokola piemērošanas izbeigšana attiecībā uz vienu vai vairākām Kopienas programmām, darbībām vai izņēmuma kārtā to daļām.

2. pants
Kopienas tiesību īstenošana

1. Neatkarīgi no jebkādiem Kopienas tiesību aktu noteikumiem, kas pieņemti saskaņā ar *Euratom* līguma 7., 47. un 48. pantu, Komisija ir pilnvarota ar īstenošanas aktiem

---

6 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

7 […]

pieņemt šīs regulas 1. panta 2. punktā minētos pasākumus un īstenot minētos pasākumus.

2. Komisija ir pilnvarota ar īstenošanas aktiem grozīt vai atcelt 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētos pasākumus.

3. Ja vienai vai vairākām dalībvalstīm ir īpašas bažas par būtiskām izmaiņām Tirdzniecības un sadarbības nolīguma 718. panta 1. punkta a) līdz c) apakšpunktā minētajos nosacījumos, minētā vai minētās dalībvalstis var pieprasīt Komisijai apturēt Apvienotās Karalistes dalību attiecīgajā Kopienas programmā vai programmās saskaņā ar šā panta 1. punktu. Ja Komisija neatbild pozitīvi uz šādu pieprasījumu, tā laikus informē Padomi par saviem iemesliem.

4. Šā panta 1. un 2. punktā minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 3. panta 2. punktā.

5. Pienācīgi pamatotu nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ Komisija saskaņā ar procedūru, kura minēta 3. panta 3. punktā, pieņem īstenošanas aktus, kas jāpiemēro nekavējoties.

3. pants
Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz AK komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 8. pantu saistībā ar tās 5. pantu.

4. pants
Pārskatīšana

Līdz [Publikāciju birojs: lūgums ievietot datumu — pieci gadi pēc šīs regulas stāšanās spēkā] Komisija iesniedz Padomei un Eiropas Parlamentam ziņojumu par šīs regulas piemērošanu.

5. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs